

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА
УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія Управління та адміністрування

Відділення Управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«30» 08 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЦІНОУТВОРЕННЯ**

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

Освітньо – професійна програма **Фінанси і кредит**

Освітньо – професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Робоча програма навчальної дисципліни «Ціноутворення» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо – професійного ступеню **фаховий молодший бакалавр**.

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**,

Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**;

Освітньо-професійна програма **Фінанси і кредит**

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Логвиненко С.І., спеціаліст вищої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Ціноутворення»:

розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії **Управління та адміністрування**

Протокол № 2 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії

 Вікторія ЦИРЮК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

 Яна ГРИНЧІЙ

«27» СЕРПНЯ 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу

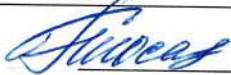
 Ірина ТИМОШЕНКО

«27» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради

 Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Ціноутворення
Статус	Вибіркова компонента освітньо–професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	3/90
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	Залік

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Ціноутворення**» є формування у майбутніх фахівців спеціальних базових знань системи ціноутворення у виробництві, особливостей формування цін на об'єкти державного регулювання ціноутворення.

Завдання навчальної дисципліни «**Ціноутворення**» полягає в тому, щоб підготувати фахівців високої кваліфікації здатних працювати з інструктивно – нормативною, спеціальною та законодавчою літературою з ціноутворення в будівництві, визначати і економічно обґрунтувати ціну на об'єкти будівництва та сформувати у студентів уміння складати інвесторську кошторисну документацію.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5.Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК2.Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 18. Складати та аналізувати елементи кошторисно-договірної документації, виконувати техніко-економічне обґрунтування.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці.

- розуміти визначення ціни як інструменту економіки;
- вивчати методологію ціноутворення та класифікувати види цін в усіх сферах ціноутворення;
- визначати сутність процесу ціноутворення в умовах ринку;
- користуватися правовими актами щодо принципів ціноутворення та які блоки характеризують систему цін в ціноутворенні;
- характеризувати місце процесу ціноутворення в ринковому механізмі;
- демонструвати вміння визначати різні види і функції цін;
- знати основні поняття в державному регулюванні цін у зарубіжних країнах ;
- вести дискусію з питань особливості різноманітності цін в будівельній галузі і в системі ринкових відносин;
- розуміти особливості механізму ціноутворення в будівництві.

Тема 2. Основні ціноутворюючі чинники.

- демонструвати розуміння впливу попиту і пропозиції на формування ринкових цін;
- розуміти поняття конкуренція і монополія як чинник ціноутворення;
- знати і використовувати на практиці знання про основні ціноутворюючі чинники;
- володіти знаннями і характеризувати особливості методики ціноутворення;
- класифікувати ціноутворюючі фактори на будівельну продукцію

Тема 3. Структура ціни і формування її елементів.

- вміти визначати собівартість продукції і всі виробничі витрати;
- володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо складання структури ціни;
- визначати прибуток в ціні та витрати, які не включаються до собівартості реалізованої продукції
- описувати в яких випадках ціна встановлюється на основі кошторисної вартості;
- використовувати теоретичні, методичні засади з порядку встановлення верхньої та нижньої ціни на товар;
- обґрунтування власної позиції щодо алгоритму методики розрахунку цін.

Тема 4. Методи ринкового ціноутворення.

- розрізняти цінову політику та цінову стратегію підприємства;
- демонструвати розуміння особливостей проведення тендеру та процедури його здійснення;
- володіти знаннями та характеризувати витратні методи, а також метод беззбитковості й цільового прибутку;
- розуміти переваги та недоліки маркетингових методів ціноутворення;
- обґрунтування власної позиції щодо додаткових умов, вирішення яких сприяє встановленню оптимальної ціни на продукцію;
- розуміти які фактори впливають на встановлення торгових знижок.

Тема 5. Ціни і ціноутворення в зовнішній торгівлі.

- демонструвати розуміння особливостей розрахунку зовнішньоторговельних цін;
- володіти знаннями про механізм системи митного регулювання ціноутворення;
- розуміти особливості укладання зовнішньоторговельних контрактів;
- вміти знаходити інформацію про ціни у зовнішній торгівлі.

Тема 6. Види кошторисної документації

- володіти знаннями та навиками класифікації основної кошторисної документації;
- знати і використовувати на практиці знання про види кошторисних нормативів;
- навчитися складати первинну кошторисну документацію;
- використовувати методичний інструментарій при розрахунках локальних інвесторських кошторисів;
- формувати договірну ціну на об'єкт;
- розраховувати зведений кошторисний розрахунок на будівництво.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці

Визначення поняття ціноутворення. Визначення ціни, як економічної категорії. Економічний зміст, функції та сутність ціни . Сутність процесу ціноутворення в умовах ринку. Система цін і ознаки, покладені в її основу. Основні види та функції цін. Основні цілі й методи державного регулювання цін. Державне регулювання цін у зарубіжних країнах. Особливості механізму ціноутворення в будівництві. Види продажу будівельної продукції.

Тема 2. Основні ціноутворюючі чинники

Вплив попиту і пропозиції на формування ринкових цін. Конкуренція і монополія як чинник ціноутворення. Складові системи ціноутворення в будівництві. Класифікація ціноутворюючих факторів на будівельну продукцію.

Тема 3. Структура ціни і формування її елементів

Склад і структура ціни. Витрати і їх роль у формуванні ціни. Визначення прибутку в ціні. Структура ціни і формування її елементів в будівництві. Випадки, в яких ціна встановлюється на основі кошторисної вартості. Методичні засади з порядку встановлення верхньої та нижньої ціни на товар. Алгоритм методики розрахунку цін.

Тема 4. Методи ринкового ціноутворення

Цінова політика. Цінова стратегія підприємства. Метод балової оцінки. Метод прямих витрат. Метод лідера. Метод тендерного ціноутворення. Тендер та процедура його проведення. Загальна характеристика витратних методів. Метод беззбитковості й цільового прибутку. Види цін на будівельну продукцію.

Тема 5. Ціни і ціноутворення в зовнішній торгівлі

Види цін у зовнішній торгівлі. Особливості розрахунку і механізм системи митного регулювання ціноутворення. Індикативні ціни. Особливості укладання зовнішньоторговельних контрактів. Митна політика інших країн. Інформація про ціни у зовнішній торгівлі. Механізм розрахунку зовнішньоторговельних цін.

Тема 6. Види кошторисної документації

Класифікація основних кошторисних документів. Види загальних кошторисних нормативів. Принципи складання локальних кошторисів. Порядок складання локальних кошторисів, кошторисні нормативи що застосовуються при складанні локальних кошторисів. Принципи складання об'єктних кошторисів. Угрупування робіт і витрат по відповідних графіках кошторисної вартості. Договірна ціна на об'єкт. Зведений кошторисний розрахунок.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин						Рекомендовані джерела інформації	
		Денна форма навчання							
		усього	лекції	практичні	у тому числі				самостійна робота
лабораторні	семінарські								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
III рік навчання, VI семестр									
	Тема 1. Сутність, види і функції цін у ринковій економіці	14	4	2	-	-	8		
1	1.1 Теоретичні засади ціноутворення. Види і функції цін	6	2	-	-	-	4	(О 1), с 7...9	
2	1.2. Державна цінова політика та її вплив на економічні процеси	6	2	-	-	-	4	(О 1), с 51...56	
3	Практичне заняття №1. Сутність цін у ринковій економіці.	2	-	2	-	-	-	Методичні рекомендації до практичних завдань	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Тема 2. Основні ціноутворюючі чинники	14	4	2	-	-	8	
4	2.1 Характеристика ціноутворюючих факторів	6	2	-	-	-	4	(О 2), с 26...30
5	2.2. Основні ціноутворюючі чинники 2.3 Конкуренція і монополія як чинник ціноутворення.	6	2	-	-	-	4	(О 2), с 30...36
6	Практичне заняття №2. Розрахунок ціноутворюючих чинників	2	-	2	-	-	-	Методичні рекомендації до практичних завдань
	Тема 3. Структура ціни і формування її елементів	20	6	2	-	-	12	
7-8	3.1 Структура ціни і формування її елементів в будівництві.	10	4	-	-	-	6	(О 2), с 36...40
9	3.2 Собівартість продукції: її склад та види Виробничі витрати	8	2	-	-	-	6	(О 2), с 41...45
10	Практичне заняття №3. Розрахунок собівартості та виробничих витрат.	2	-	2	-	-	-	Методичні рекомендації до практичних завдань
	Тема 4. Методи ринкового ціноутворення	8	2	-	-	-	6	
11	4.1 Цінова політика і стратегія підприємства, методи ринкового ціноутворення	8	2	-	-	-	6	(О 2), с 78...80
	Тема 5. Ціни і ціноутворення в зовнішній торгівлі	16	6	2	-	-	8	

12-13	5.1 Види цін у зовнішній торгівлі. Особливості розрахунку і механізм системи митного регулювання ціноутворення.	8	4	-	-	-	4	(О 2), с 107....112
14	Практичне заняття №4. Розрахунок ціни	2	-	2	-	-	-	Методичні рекомендації до практичних завдань
15	5.2 Митна політика інших країн. Механізм розрахунку зовнішньоторговельних цін	6	2	-	-	-	4	
	Тема 6. Види кошторисної документації	18	8	1	-	-	9	(О 2), с 113....121
16-17	6.1 Принципи складання локальних кошторисів 6.2 Об'єктний кошторис. Принципи його складання	8	4	-	-	-	4	(О 2), с 122....131
18-19	2.3 Договірна ціна на об'єкт. Зведений кошторисний розрахунок на будівництво.	9	4	-	-	-	5	Методичні рекомендації до практичних завдань
20	Практичне заняття № 5 Складання локальних та об'єктних кошторисів	1	-	1	-	-	-	Методичні рекомендації до практичних завдань
	Разом	90	30	9	-	-	51	

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Визначення поняття ціни і ціноутворення.
2. Визначення ціни, як економічної категорії.
3. Види цін та функції цін.
4. Характеристика ціноутворюючих факторів.
5. Структура роздрібною ціни.
6. Система факторів встановлення цін.
7. Собівартість продукції: її склад та види.
8. Якість продукції як фактор ціноутворення.
9. Попит та пропозиція як фактори ціноутворення.
10. Конкуренція і монополія як чинник ціноутворення.
11. Державна цінова політика.
12. Методи державного регулювання цін.
13. Державне регулювання цін у зарубіжних країнах.
14. Визначення поняття «витрати підприємства».
15. Методи ринкового ціноутворення.
16. Види цін у зовнішній торгівлі.
17. Особливості розрахунку і механізм системи митного регулювання ціноутворення.
18. Митна політика інших країн..
19. Інформація про ціни у зовнішній торгівлі
20. Механізм розрахунку зовнішньоторговельних цін.
21. Кошторис.
22. Види кошторисів.
23. Принципи складання локальних кошторисів.
24. Порядок складання локальних кошторисів.
25. Принципи складання об'єктних кошторисів.
26. Договірна ціна на об'єкт.
27. Методи тендерного ціноутворення.
28. Види договірних цін.

29. Види загальних кошторисних нормативів.
30. Кошторисні нормативи, що застосовуються при складанні локальних кошторисів.
31. Зведений кошторисний розрахунок.
32. Принципи складання зведеного кошторисного розрахунку.

6.ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія);
- практичний метод (практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату);
- самостійна робота (розв'язання завдань);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні закони та принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обрати метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2 Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. О.І. Ольховик, А.А. Білецький -Ціноутворення та кошторисна вартість:навч.посібник, 2020. 271 с.
2. Ціноутворення в будівництві. Періодичне видання НВФ “Інпроект”- 2019- 2024 рік.
3. Закон України «Про ціни і ціноутворення» / Відомості Верховної Ради.
4. ДСТУ Б.Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва».
5. ДСТУ Н.Б.Д.1.1-1:2013 «Настанова щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва».
6. ДСТУН.Б.Д.1.1-3:2013«Керівництвопо визначенню загальновиробничих та адміністративних витрат і прибутку у вартості будівництва».
7. ДСТУН.Б.Д.1.1-4:2013 «Настанова щодо визначення вартості експлуатації будівельних машин та механізмів у вартості будівництва».
8. ДСТУН.Б.Д.В.1.1-5:2013 «Керівництво щодо визначення розміру коштів на титульні тимчасові будівлі і споруди та інші витрати у вартості будівництва.»
9. ДСТУБ.Д.2.2. «Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи РЕКН».
- 10.8.ДСТУБ.Д.2.2. -2008 “ Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Бетонні і залізобетонні конструкції монолітні. Арматурні роботи”.
- 11.9.ДСТУБ.Д.2.2.-15. -2012 “ Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Оздоблювальні роботи”.

Допоміжні джерела інформації:

1.Гойко А.Ф., Ізмайлова К.В.,Гриценко О.С., Беленкова О.Ю., Гриценко Ю.О., “ Складання кошторисної документації за допомогою укрупнених показників”.: Навчальний посібник. (гриф МОН)к. : КНУБА. 2020- 140с.

Інформаційні ресурси:

- 1.Верховна Рада України zakon.rada.gov.ua
- 2.Кабінет міністрів України kmu.gov.ua

3. Державна архітектурно – будівельна інспекція України dabi.gov.ua
4. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово – комунального господарства України - minregion.gov.uawww.dbn.at.uawww.budstandart.com
5. Офіційний сайт Держкомстату України – Доступно з: www.ukrstat.gov.com.ua
USA foreign trade statistic – <http://www.stat-usa.gov>tradtest.nsf.
6. Офіційна веб-сторінка Міністерства економіки України – Доступно з: <http://www.me.gov.ua>
7. Офіційна веб-сторінка Світової організації торгівлі – Доступно з: <http://www.wto.org>.

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії